

SIFIR ATIK, SIFIR KAYIP!

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

İstanbul'da bir yılda
Kız Kulesi'ni 4.500 kere dolduracak
kadar çöp üretiliyor!

SIFIR ATIK YÖNETİM PLANI

Sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde gelecek nesillere tertemiz, gelişmiş bir Türkiye ve yaşanabilir bir dünya bırakmak için sıfır atık prensibiyle yola çıkılmış ve sıfır atık projesinin uygulamaya konulması ve geliştirilmesi konusunda çalışmalara başlanmıştır.

Atık yönetimi; atık oluşumunun önlenmesi, atığın yeniden kullanımı, geri dönüşümü, geri kazanımı (enerji geri kazanımı dahil), bertarafı ve izleme-kontrol süreçlerini içeren bir yönetim biçimidir. Atık yönetimini sağlamak amacıyla hazırlanan kısa ve uzun vadeli planlar ise atık yönetim planı olarak tanımlanmaktadır.

Sıfır atık yönetimine ilişkin çalışmaların daha verimli ve sistemli olarak yürütülmesi için “Sıfır Atık Yönetim Planı”nın hazırlanması ihtiyacı doğmuştur. “Sıfır Atık Yönetim Planı” sıfır atık yaklaşımının anlaşılmasını sağlayacak, mevcut durumu ortaya koyacak ve hedeflere ulaştıracak eylemleri belirlemek amacıyla hazırlanacak olup, sıfır atık yönetimi için yol haritasını belirleyecektir.

Sıfır atık; insanların sürdürülebilir bir hayat tarzını benimseyip, hayat biçimlerini bu yönde değiştirmeye özendiren; gözden çıkarılmış tüm malzemelerin diğer ürünler için kaynak olarak kullanılabilir biçimde dizayn edildiği; etik ve ekonomik bir verimlilik hedefi olarak tanımlanır.

Sıfır atık yönetimi, doğal kaynakların korunması, ürünlerin yapısındaki toksisitenin önlenmesi, üründe kullanılan malzeme miktarının sistematik şekilde azaltımı ve atık bertarafının çevresel etkisini minimize edilmesini hedefler.

YOL HARİTASI

KURUMLARDA ETKİN ATIK YÖNETİMİ

Kurum içi atıkların etkin yönetimi 4 aşamadan meydana gelmektedir.

1 Veri Toplama

Kurum içi ofis ve diğer ünitelerde (yemekhane, fotokopi, vb.) kaynağına göre çıkabilecek atık türü ve miktarlarının belirlenmesi, atık biriktirme yöntemlerinin ortaya konulması, sıfır atık yönetim merkezine ilişkin mevcut atık yönetiminin incelenmesi çalışmalarını kapsamaktadır.

Kaynaklarına Göre Örnek Atık Türleri

Ofisler	Kâğıt (klasör, yazıcı kağıtları, vb.), karton, plastik bardak, cam şişe, gazete/dergi, vb.	Bitki atıkları, meyve atıkları	Floresan ampul, Atık toner-kartuş, kalem (tükenmez, kurşun, vb.)		E-Atıklar, atık pil	Islak mendil, kağıt havlu
Yemekhane Çay Ocağı	Plastik bardak, Plastik şişe, plastik çatal-bıçak, metal kutu, cam şişe, karton koli, plastik ambalaj, cam bardak, vb.	Yemek hazırlama atıkları ve yemek sonrası artıklar, çay posası			Bitkisel atık yağ	Tekstil atıkları (temizleme bezi, önlük, vb.), ıslak mendil, kürdan, peçete, porselen tabak
Revir	Kağıt, plastik bardak, cam şişe, gazete/dergi,		İlaç atıkları	Kesici-delici atıklar, muayene esnasında kullanılan malzemeler	Atık pil	
Depo	Karton koli, plastik ambalaj, vb.				Atık pil	
Fotokopi Odası	Kağıt-karton, plastik (ayraç, klasör, vb.)			Atık toner-kartuş		
Bilgi İşlem Odası				Atık toner-kartuş	E-Atıklar (monitör, kasa, klavye, laptop, yazıcı, vb.), atık pil	
Ortak Kullanım Alanları (Lavabolar, dış ortam, vb.)		Bahçe atıkları (çim, yaprak, bitkiler, vb.), gıda atıkları, vb.	Kontamine olmuş temizlik kapları, yüzey temizleyicileri, vb.			İzmarit, havlu peçete, süprüntü atıkları, tadilat atıkları, vb.

2

Atık Azaltım Seçeneklerini Belirleme

Veri analizi sonuçları değerlendirilerek, ofislerde ve diğer ünitelerde meydana gelen atık oluşumunun mümkün olduğunca önlenmesi ve atık azaltım uygulamalarına yönelik aksiyonların belirlenmesi faaliyetleri bu adımda yürütülecektir.

Mümkün olduğunca çift taraflı kopyaların alınması

Şahsa özel kopyalar almak yerine, ilan panolarında bildirimlerin yayınlanması ya da elektronik bültenlerin kullanılması

Aylık dergilerde mümkün olduğunca abonelik sayısının azaltılması ve ofis ortamında paylaşılması,

Çeşitli ofis malzemelerinin tekrar kullanılması, (ataş, paket lastikleri, klasörler vb.)

Yemekhane ve çay ocağında tek kullanımlık malzemeler (plastik tabak, bardak, vb.) yerine tekrar kullanılabilir malzemelerin (cam, metal bardak ya da tabak) kullanılması,

Satın alınan ürünlerin küçük boy ambalajlarda değil, büyük boy ambalajlarda alınmasına dikkat edilmesi, (deterjan, içecekler vb.)

ATIK AZALTIMI UYGULAMALARI

1

Bilgi notu, yazışma ekleri ve benzeri uygulamalarda cep dosya, kapaklı dosya gibi kağıt ve plastik malzemelerin kullanımı yerine, dokümanlar zımba teli ya da ataş ile birbirine iliştilmesi,

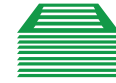
Uygulanabildiği süreçte, iletişimlerde yazılı baskı yerine elektronik maillerin kullanılması,

2

Tekrar doldurulabilir kartuş ve tekrar şarj edilebilir pillerin kullanılması,

3

Müşvedde kağıtların not kağıtları olarak kullanılması,

4

Temizlik malzemelerinde tek kullanımlık yerine tekrar kullanılabilir, yıkanabilir temizlik bezi, önlük, masa örtüsü gibi ürünlerin tercih edilmesi,

5

Geri dönüştürülmüş kağıt ürünlerinin kullanılması (kağıt havlu, peçete, kopya kağıtları vb.)

6

ÇÖPLER ÇİÇEK AÇIYOR!

3

Atık Ayrıştırma Uygulamaları ve Geri Kazanım Stratejilerini Belirleme

Mevcut atık yönetiminin incelenmesi sonrasında, bu süreçte kurum içinde kullanılacak konteyner türleri, ayrı toplanacak atık türleri, toplama yöntemleri ve sıfır atık yönetim merkezinin oluşturulmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır. Atıkların geri dönüşüm ve geri kazanımına yönelik hedef ve aksiyonlar ile performans göstergeleri belirlenecektir.

Ofis ve diğer ünitelerden çıkabilecek atık türleri aşağıda verilmiştir:

- Kâğıt, karton
- Toner - kartuş
- Plastik ve karton bardaklar
- Kırtasiye malzemeleri
- Gıda ambalajları
- Mobilya
- Pil ve e-atıklar
- Yemek hazırlama ve sonrası atıkları
- Raf ömrü dolmuş gıdalar
- Çay posası

ATIKLAR YENİDEN HAYAT BULUYOR!

Geri dönüşüm ve geri kazanım işlemleri; ofislerde ve diğer ünitelerde kaynağında ayrı toplanan ambalaj atıklarının geri dönüşüm sistemine entegrasyonu ve organik atıkların kompost ürününe dönüştürülerek geri kazanım uygulamalarını kapsamaktadır.

Bu aşamada şirketlerde “Sıfır Atık Yönetim Merkezi” oluşturulacaktır. Sıfır Atık Yönetim Merkezi’nde her atık türü için biriktirme ekipmanı kullanılacaktır. Sıfır atık yönetimi, oluşan organik atık miktarına göre yerinde kompost üretimine imkanı sağlamaktadır.

4

İzleme ve Kontrol

İzleme ve kontrol sürecinde belirlenen hedef, aksiyon ve performans göstergeleri takip edilecektir. Çalışmadaki eksikliklerin ve/veya iyileştirilecek kısımların tespit edilmesi ve gerekli aksiyonların alınması açısından ilk altı ay önemlidir.

İlk altı aylık dönemde haftalık bazda ayrıştırma verimi, ayrıştırılan atık miktarı, ekipman analizi, geri dönüşüm ve geri kazanım oranı izlenecek ve raporlanacaktır. İzleme ve kontrol sürecinde istenilen ayrıştırma verimine ulaşılması ile aylık raporlamalara geçilecektir.

Kurumlarda azaltılan atık miktarı, türlerine göre ayrı toplanan atık miktarı, geri dönüşüm ve geri kazanım oranları aylık olarak yıl sonunda raporlanacaktır.

İstanbul'da bir yılda
Galata Kulesi'ni 150 kere dolduracak
kadar kağıt çöpe atılıyor!

**BU BROŞÜRDE
GERİ DÖNÜŞÜMLE ÜRETİLEN
KAĞITLAR KULLANILMIŞTIR.**

